

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Nureddin NEBATİ** tarafından Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Zeynel ÖZEN

İstanbul Milletvekili

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 341'inci maddesinde; “Vergi ziyayı mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesidir.” şeklinde tanımlanmıştır. 344'üncü maddesinin değişik 1inci fıkrasında ise, “341'inci maddede yazılı hallerde vergi ziyasına sebebiyet verildiği takdirde, mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyayı cezası kesilir.” hükmüne yer verilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 4751 sayılı Kanun ile kaldırılmadan önceki 10 ve 20'nci maddelerinde, bina ve arazi vergisinin mükelleflerin yazılı beyanı üzerine tarh ve tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmış, aynı Kanunun 4751 sayılı Kanunla değişmeden önceki 32'inci maddesinde de, ek süreye bitimi itibariyle beyanname verilmemesi halinde; verginin bu Kanun hükümlerine göre idare tarafından tarh edileceği ve mükellef adına vergi ziyayı cezası kesileceği hükme bağlanmış; bu hükümler doğrultusunda ziyaa uğratılan emlak vergisi için vergi ziyayı ve usulsüzlük cezaları kesilmiştir.

Ancak 9.4.2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4751 sayılı Kanun ile 1319 sayılı Kanunda önemli değişikliklere gidilmiş, yapılan değişiklikle emlak vergisinin tarh ve tahakkukuna ilişkin yeni esaslar getirilmiştir. 4751 sayılı Kanun ile emlak vergisi uygulaması sonucunda görülen olumsuzlukları ortadan kaldırmak ve vergilemede kolaylığın ve basitliğin sağlanması amacıyla dört yılda bir alınmakta olan beyan esasının kaldırılması ve sadece vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde mükelleflerden bildirim alınmasını sağlamaya yönelik değişiklikler yapılmıştır.

75133

Öte yandan Kanunun 32'inci maddesinde yeniden düzenlemeye gidilmiş, buna göre emlak vergisi bildirimi verilmesi gereken hallerde mükellefin bildirim vermemesi durumunda verginin idarece tarh edileceği, idarece tarhiyatta her yıla ilişkin vergi değerinin 29'uncu madde hükmü dikkate alınarak hesaplanacağı belirtilmiş ve vergi ziyai cezasının tarh edileceğine dair bir hükme yer verilmemiştir. Bu durum karşısında, değişiklikten önce vergi ziyai kesileceğini öngören hükümler kaldırılmış olup, yalnızca 29'uncu madde dikkate alınarak bulunan vergi değeri esas alınarak Kanundaki nispetler üzerinden vergi tarh edileceği hükmü kabul edilmiştir.

Diğer taraftan bu anlamda emsal bir karar mahiyeti taşıyan Danıştay 9. Dairesinin 17.9.2012 tarih ve 2009/2452 E., 2012/4613 K. sayılı kararında "Bu durumda Emlak Vergisi Kanununda 9.4.2002 tarihinden itibaren beyanname verme zorunluluğu kaldırılarak emlak vergisi bildirimi verilmesi gereken hallerde mükellefin bildirim vermemesi durumunda verginin idarece tarh edileceği kuralı benimsendiğinden ve vergi ziyai kesileceğine dair bir hükme yer verilmediğinden, idarece 2002 yılı ve sonraki yıllar için vergi ziyai cezası kesilmesi hukuken mümkün değildir. Bu nedenle yukarıda yapılan açıklamalar karşısında emlak vergisi bildiriminin zamanında verilmediğinden bahisle davacı adına kesilen vergi ziyai cezasında isabet bulunmamaktadır." hükmü belirtilmiştir.

Ayrıca yine aynı 9. Dairenin 11.10.2018 tarih ve 2014/10833 E., 2018/6152 K. sayılı kararında; "Ayrıca Mahkemece karar verilirken emlak vergisi üzerinden hesaplanıp kesilen vergi ziyai cezası ile ilgili olarak Emlak Vergisi Kanununda 09.04.2002 tarihinden itibaren 4751 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonucu beyan esası kaldırılarak bildirim verilmesi esası getirildiğinden ve 32'nci maddede de bildirimin süresinde verilmemesi durumunda verginin idarece tarh edileceği belirtildiği halde ceza kesileceğine dair bir hükme yer verilmediğinden, 2002 yılı ve sonraki yıllarda yapılan tarhiyatlar için vergi ziyai cezası kesilmesinin mümkün olmayacağı hususunun da borcum yoktur kapsamında değerlendirileceği tabiidir." denilmiştir.

Fakat bazı belediyeler bu değişiklikleri dikkate almadan, Anayasanın 35'inci maddesinde güvence altına alınan Mülkiyet Hakkını İhlal etme pahasına emlak vergisi mükelleflerine vergi ziyalı ihbarnameler tebliğ etmektedirler. Ancak vatandaşlardan (15.06.2012 tarihinden sonra) yersiz olarak alınan bu paraların vatandaşlarca yasal faizi ile geri istenmesi durumunda Vergi Usul Kanununun 112'nci maddesinin 6322 sayılı Kanunla değişik 4'üncü fıkrasında belirtilen tecil faiziyle geri alınabileceği hukuken mümkündür. Türkiye genelinde örneğin Ankara'nın Çankaya ilçesi gibi bazı belediyelerin bu gerçekliğe rağmen yurttaşlardan emlak beyannamesi gecikmesi gerekçe gösterilerek emlak vergisi miktarı kadar para cezalarını talep ettiklerine dair yoğun şikâyetler mevcuttur.

Bu bağlamda;

- 1- Yukarıda belirtilen Vergi Usul Kanunundaki mevzubahis değişiklikler ve emsal niteliğindeki yargı kararları göz önünde bulundurulursa, belediyelerin sınırları içinde yaşayan yurttaşlara emlak beyannamesini geç verme gerekçesiyle bir ceza uygulama ve emlak vergisi miktarında bir ücret talep etme hakları var mıdır?
- 2- Ülke genelindeki bazı belediyeler tarafından “emlak beyannamesi gecikmesi” gerekçesiyle verilen para cezalarına karşı açılan davaların yurttaşlar tarafından kazanıldığı dikkate alınırsa, hazinemize ekstra külfet oluşturan bu durumun önüne geçmek için Bakanlığınızın herhangi bir çalışması var mıdır?